

vii amintirile și tradițiile care îndeamnă la strădanii neobosite pentru o artă adevărată.

În anii puterii populare, teatrul a adus pe scenă piese închinată vieții noi din patria noastră, alături de marile piese ale literaturii universale. Actorii nu joacă numai pe scena craioveană, ci și în orașele, comunele și satele din regiune. Pe afișe, alături de numele unor actori frunțași, este tipărit și titlul de cinste: artist emerit.

În unul din cele mai bătrâne teatre rominești și-a început munca sa creatoare o tinără regizoare. A cunoscut aici și greutatea, a priceput că în teatrul craiovean mai sînt încă multe de realizat. Dar a simțit, tot aici, inima tinăra și entuziastă a slujitorilor scenei, care poartă parcă răspunderea glorioaselor tradiții.

Teatrul craiovean a împlinit, în toamna care a trecut, 100 de ani și sărbătoarea lui a fost și a întregului teatru românesc. Sub semnul acestei sărbători și-a început primii pași tinăra regizoare. Și pentru ea a vorbit de pe scena Teatrului Național din Craiova, artista poporului Lucia Sturdza Bulandra:

„Pentru fiecare actor, regizor sau tehnician al Teatrului Național din Craiova, este fără îndoială o mîndrie să se numere printre slujitorii unei scene care a dat țării actori și regizori dintre cei mai valoroși, să facă parte dintre activiștii unei instituții de cultură care, vreme de un veac, a militat pentru promovarea și înflorirea dramaturgiei noastre naționale și a unei interpretări realiste, contribuind astfel la dezvoltarea și propășirea întregii noastre mișcări teatrale.”

A.P.

Actori studenți

Prea puțin cunoscut publicului larg, colectivul artistic al Universității „C. I. Parhon” din București este o interesantă echipă teatrală de amatori. Prin curajul cu care a abordat un repertoriu dificil și prin sfârșirile deosebite de a se ridica la o justă și originală interpretare, acest tînăr colectiv teatral și-a cucerit adevărată admirația și înflăcărat publicul studențesc.

Printre spectacolele realizate de artiștii amatori se numără „Preludiul” de Ana Novak, „Hangița” de Goldoni, „Un om obișnuit” de Leonid Leonov și, recent, „Năpasta” de Caragiale și „Steaua fără nume” de Mihail Sebastian.

Deși cu decoruri și costume împrumutate de la diverse teatre, cu imprimări muzicale realizate cu greu, cu rostirea timidă sau poate țepănă a unor replici, aceste

spectacole vădese o prosepție nealterată de metode rutiniere. Prin montarea pieselor „Năpasta” și „Steaua fără nume” (puse în scenă de Aurel Tunsoiu de la Teatrul Municipal și Nicu Iacob de la Studioul „Nottara”), colectivul — format în majoritate din studenții facultății de filologie — a dovedit pozitive valențe pentru montarea celor mai valoroase opere ale dramaturgiei noastre; interpretînd textele studiate la cursuri, studenții sfîrșesc astfel prin a și le apropia și înțelege mai temeinic.

Ca de obicei, spectacolele unei echipe de amatori sînt un bun prilej pentru afirmarea unor noi talente. Este și cazul echipei studențești în care s-au remarcat cu deosebire Ana Aldea, Pavel Ruxăndoiu și Călin Căliman.

Realizările colectivului teatral de la Universitatea „C. I. Parhon” merită o publicitate mai largă și o atenție mai eficace din partea forurilor competente.

M.I.

Farsele excesului de popularitate

E un lucru cit se poate de natural ca publicul de teatru să iubească actorii de talent și chiar să-și fixeze preferințele asupra unuia sau altuia dintre interpreți. Pentru artist e o mulțumire și o răsplată, pentru public e manifestarea unui organic sentiment de admirație față de realizările de artă. La Moscova, ne încredințăm un martor ocular, publicul întirzie zeci de minute, la sfîrșitul spectacolului, exprimîndu-și entuziasmul și strigînd pe nume actorii care i-au plăcut. Înseamnă că talentul e prețuit și că actorii valoroși sînt populari.

Csôka József, actor la Teatrul Maghiar din Cluj, se bucură de o asemenea mare popularitate; am putea spune că este chiar un beniamin al publicului local. Și pe drept cuvînt: el e înzestrat cu un remarcabil talent, în special pentru rolurile de comedie. (Pentru a fi înțeleși cit mai larg, Csôka e un fel de Vasiliu-Birlic al Teatrului Maghiar din Cluj.)

Pe Csôka József l-au distribuit în Trei zile fac un an, în rolul lui Paprika (Ardei). Intrarea lui în scenă e salutăată cu ropote de aplauze, publicul se amuză anticipat, e satisfăcut că popularul actor nu lipsește din distribuție. Recunoscător pentru manifestația de simpatie, actorul face un pas înainte, salută miilitărește, mulțumind printr-o înclinare. Apoi, își continuă replica hazlie abia începută și se angajează într-un ciardaș focos, care-i aduce o altă recoltă de aplauze. În continuare, personajul nu ia parte citva timp la acțiune, dar spre sfîrșitul actului

intervine ca un pol decisiv în conflict. Simpatul, mucalitul, aplaudatul Csóka-Paprika se dovedește a fi... un inverșunat chiabur, una din cele mai odioase figuri ale piesei, dacă nu cea mai odioasă. Firește, la căderea cortinei, publicul devine cit se poate de reținut față de actor, care nu avea altă vînă decît aceea de a-și fi interpretat cu conștiinciozitate rolul. Excesul de popularitate și pripeala publicului i-au jucat o nedorită farsă!

Să fie vinovată regia pentru că l-a distribuit într-un rol negativ? Sau e vinovat publicul, pe care l-a interesat mai mult actorul decît personajul? Iată un mic prilej de meditație.

Și e foarte probabil că una din concluziile acestei meditații va fi horatiană: est modus in rebus — în toate manifestările trebuie găsită și păstrată măsura!

F.P.

Un teatru permanent pentru copii

Literatura pentru copii nu mai este de mult o cenușareasă.

Scriitori de talia unor Sadoveanu, Argezi, întocmai titanilor literaturii universale — L. Tolstoi, M. Gorki, V. Maiakovski —, și-au închinat parte din activitatea lor creatoare desfătării sufletelor celor mici.

Există reviste pentru copii, emisiuni radiofonice pentru ei, filme, o editură care se preocupă de promovarea acestei literaturi.

Dar s-a ignorat, într-o oarecare măsură pînă acum, literatura dramatică pentru copii.

Este drept că teatru de păpuși avem, dar un teatru pentru copii, în care să joace actori de profesie, care să reprezinte piese originale cu substrat educativ-instructiv, un astfel de teatru permanent nu avem, deși piese — după cite sîntem informați — există. Toate acestea nu se pot însă reprezenta tocmai pentru că lipsește o scenă corespunzătoare.

S-a încercat în trecut, dar în mod cu totul sporadic, să se organizeze spectacole de acest gen. Pentru multe dintre ele, caracterul acesta întimplător a fost o binefacere, căci din punct de vedere al nivelului lor, „incidentalul” constituia în același timp și un... accident artistic.

În general, exista concepția că teatrul pentru copii trebuie jucat numai de copii. De aceea, afară de citeva excepții, predominau improvizațiile cu prezentări de „copii-minune” — un vedetism precoce —, sau cu o figurație de copii, care servea de umplutură pentru a scoate în prim-plan veleitățile unor „teatraliști” ratați.

Încercările laudabile ale unor oameni de teatru — scriitori și regizori, care au pus

suflet în această inițiativă (Victor Ion Popa, Marin Iorda etc.) — nu au rezistat multă vreme, neavînd sprijin suficient.

Iar matineele — puține cite au fost — cu spectacole pentru copii, pe care le dădea Teatrul Național, la București sau la Iași, nu puteau satisface decît un număr redus de mici spectatori.

Un teatru pentru copii, cu personal artistic calificat, ar însemna o meritată atenție față de tinerele vlăstare, avide de spectacole, din care să învețe, să se instruiască.

Se știe doar că influența educativă a teatrului este una din cele mai eficiente, deoarece are avantajul că, prin imagini vii, concrete, stimulează spiritul de emulație și inițiativă.

Cît de nimerit ar fi dacă s-ar crea o scenă în acest scop, bunăoară, pe lângă Teatrul Tineretului, mai ales că acestuia i s-au și prezentat piese pentru copii și și-ar putea înjgheba un repertoriu adecvat.

Pînă și în... colindele de Anul Nou, la radio, copiii și-au exprimat speranța că vor avea, în sfîrșit, în acest an, teatrul pe care-l așteaptă, care să fie numai al lor.

Ar fi de dorit să se satisfacă acest deziderat, pornit din cele mai curate suflete!

Dinu MOROIANU

Despre eroii lui M. Sebastian

Printre cele citeva articole despre Mihail Sebastian, publicate în ultima vreme, studiul lui B. Elvin, apărut în colecția „Mica bibliotecă critică”, se remarcă printr-o pregnantă individualitate. Respingînd formula critică șablonardă, simplistă și stereotipă, Elvin adoptă o analiză eseistică, în cadrul căreia distingem gesturi mai largi și mai degajate, care sfidează didacticismul și închistarea. Autorul obține interesante rezultate critice în primul rînd prin discutarea problematicii eroilor lui Mihail Sebastian. Elogiul vieții cinstite a intelectualilor, necentenita lor aspirație spre fericire, lirismul și puritatea acestor suflete, rupte parcă din însuși sufletul dramaturgului, sînt ample comentate în cadrul expunerii. Criticul reconstituie psihologia specifică a eroilor, pledează pentru ceea ce este înălțător în concepția lor, îi admiră pentru atitudinile exemplare, îi admonestează pentru slăbiciuni și compromisuri, îi blamează și-î condamnă pentru ridicolul, îngustimea sau perversitatea lor. Procedînd la o confruntare a celor două categorii fundamentale de personaje din piesele lui Sebastian, Elvin rezervă un spațiu întins discutării tipului de intelectual pe care l-a creat dramaturgul. În vederea unei reliefări cit mai convingătoare, el recurge la asociații cu eroii lui Cehov și Camil Petrescu, proce-